

Družbeni dogovor

Več razlogov opozarja na dosedanje neustrezno reševanje stanovanjskega vprašanja v Ljubljani

Ne gre samo za statistične podatke o primanjkljaju stanovanj, iz katerih je razvidno, da je ob popisu prebivalstva v letu 1971 znašal stanovanjski primanjkljaj okrog 13.000 stanovanj in da po letu 1966 nazaduje število zgrajenih družbenih stanovanj, ampak tudi za probleme, ki zavirajo nadaljnjo organizirano reševanje stanovanjskega vprašanja. Med te sodi predvsem neustrezna zemljiška politika, urbanistična dokumentacija, razdrobljena sredstva, družbeno neorganizirana in draga stanovanjska gradnja. To je med drugim povzročalo izredno hitro naraščanje cen stanovanj, kar je imelo za posledico, da so se delavcem s podpoprečnimi in poprečnimi osebnimi dohodki vedno bolj zmanjševale možnosti za rešitev stanovanjskega vprašanja.

Mestni sindikalni svet se že nekaj let zavzema za družbeno usmerjeno reševanje stanovanjske problematike, tako da bi na ta način v doglednem času omogočili ureditev stanovanjskega vprašanja predvsem delavcem z nižjimi osebnimi dohodki. Glede na to se mestni svet zavzema za organizirano in družbeno usmerjeno graditev cenejših, a funkcionalnih stanovanj.

Pravkar podpisan samoupravni sporazum in družbeni dogovor, sprejeti odlok pri mestni skupščini, odločna zahte-

va delavcev in občanov v javni razpravi (ki je bila organizirana oktobra in novembra lani) po čimprejšnji zagotovitvi samoupravnih odnosov in neposredne kontrole zainteresiranih na področju stanovanjskega gospodarstva ter ustavna dopolnila zagotavljajo reševanje stanovanjskih vprašanj na področju Ljubljane v nakazani smeri.

Na podlagi teh ukrepov postaja organizator in nosilec organizirane in družbene usmerjene stanovanjske graditve samoupravna stanovanjska skupnost, ki je izrazita interesna skupnost delavcev in občanov, neposredno zainteresiranih za družbeno usmerjanje stanovanjskega gospodarstva na samoupravni osnovi in na načelih vzajemnosti in solidarnosti.

V zvezi s tem je bil na pobudo mestnega sindikalnega sveta ustanovljen iniciativni odbor za ustanovitev samoupravne stanovanjske skupnosti pri mestni skupščini Ljubljane. Na svoji prvi seji je imenoval strokovno komisijo, ki ima nalogo do 25. februarja letos pripraviti teze z osnovnimi izhodišči za oblikovanje predloga ustanovitve samoupravne stanovanjske skupnosti v Ljubljani.

Te teze bodo najprej obravnavali na občinskih volilnih konferencah ob volitvah v skupščino solidarnostnega stanovanjskega sklada in v zbor vlagateljev sredstev za stanovanjsko graditev pri poslovnih banki, nato pa bodo o njih razpravljale družbenopolitične organizacije mesta Ljubljane. Na tej osnovi bo iniciativni odbor izoblikoval dokončen predlog za formiranje samoupravne stanovanjske skupnosti. Iniciativni odbor bo ostali del programa za svoje delo določil po končanem prvem delu priprave.

Pričakovati je mogoče, da bodo z ustanovitvijo samoupravne stanovanjske skupnosti prišli do izraza pozitivni predlogi, ki izhajajo iz interesa delavca in občana za ustreznejše reševanje stanovanjskih vprašanj.

DARINKA SOČAN

Varčujmo na pravem mestu

Akcija varčevanja, ki sta jo vzpodbudila zveza komunistov in sindikati Jugoslavije je tako rekoč v polnem teku. V akcijo so se poleg ostalih družbenopolitičnih dejavnikov v Ljubljani dovolj zgodaj vključili tudi ljubljanski sindikati z namenom, da čimbolj aktivno prispevajo k varčevanju in pomagajo pri organizaciji varčevanja.

Mestni svet zveze sindikatov je že ob pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ opozoril na potrebnost varčevanja na vseh področjih gospodarjenja. Čeprav je varčevanje naše redne aktivnosti, smo ponovno pričeli možnost racionalizacije znotraj naše sindikalne organizacije in v njenih organih. Predsedstvo mestnega sveta je pred novim letom prav tako pozvalo vse osnovne organizacije, da naj se v svoji delovni organizaciji odločno zavzamejo za odpravo novoletnih daril, zlasti ker se je ta oblika v preteklosti večinoma izkazala kot nepotrebno trošenje velikih sredstev in navajanje na korupcijo. Ugotovimo lahko, da je ta poziv naletel na dokaj močan odmev, saj nam v Ljubljani ni znan noben primer večjih poslovni obdaritev ob letošnjem novem letu. Več delovnih organizacij kot prejšnja leta se je tudi odpovedalo novoletnim voščilnicam in namenilo predvidena sredstva za solidarnostne in humanitarne akcije.

V začetku letošnjega leta so mestni sindikati s posebnim dopisom pozvali osnovne organizacije, da se z organizacijami ZK vred vključujejo v akcijo varčevanja. Ob tem naj bo njihova stalna naloga v delovni organizaciji dajanje pobud za izdelavo stabilizacijskih programov s poudarkom na varčevanju.

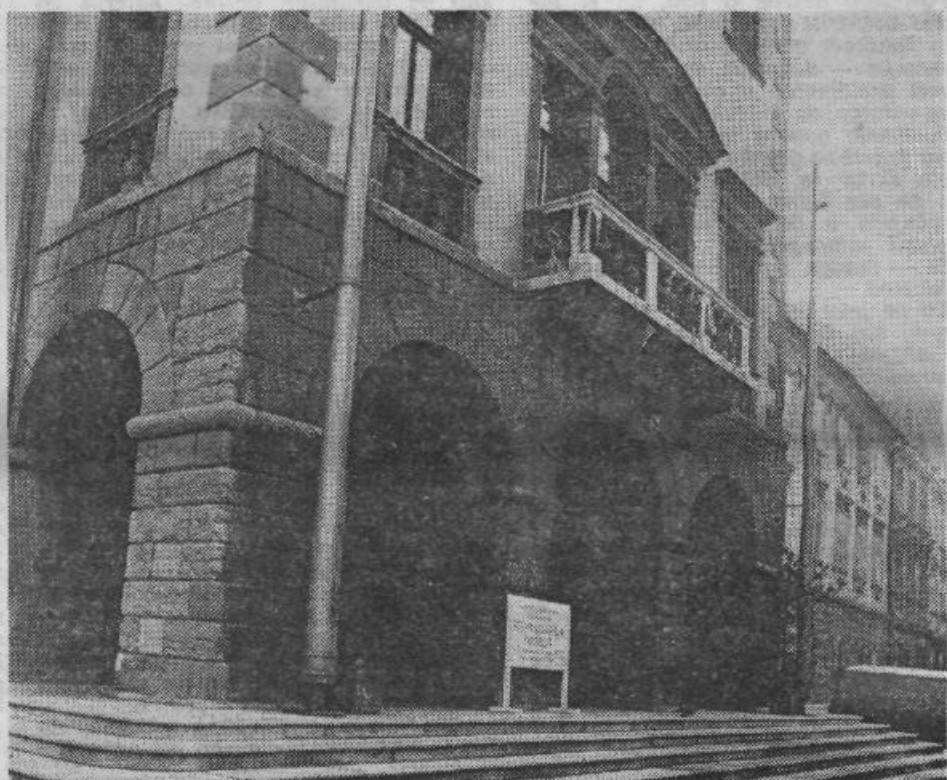
Osnovne organizacije seveda ne smejo pozabiti na varčevanje s sredstvi sindikalne članarine in ostalih sredstev, ki jim jih namenijo samoupravni organi. Dopis vsebuje tudi nekatera napotila za varčevanje. Varčujmo tam, kjer je varko delavci v delovni organizaciji sami

najbolje presodijo, kako in kje bodo najbolj učinkovito varčevali.

Na ta krožni dopis dobiva mestni svet sporočila, v katerih osnovne organizacije sporočajo ukrepe samoupravnih organov v prid varčevanju. Odgovore, v katerih je vrsta zanimivih pobud, bodo zbirali do konca februarja. Ponekod namreč šele izdelujejo programe za varčevanje in razpravljajo o tem tudi na občinskih zborih sindikata.

Koristno pa se nam zdi ponovno opozoriti na poglobljene probleme, s katerimi je treba povezati prizadevanja za varčevanje. Varčujmo tam, kjer je varčevanje možno in bomo tudi nekaj privarčevali. Racionalizirajmo tako proizvodnjo kot porabo ustvarjenega dohodka. Delovne organizacije naj varčujejo pri porabi delovnega časa in poslovanju, povečajo izkoristek delovnih sredstev in materiala, skrbijo za disciplino pri delu in naj primerno vzpodbujajo novatorstvo. Gotovo so možnosti tudi v zmanjšanju investicijske porabe, zlasti za luksuzne upravne zgradbe in poslovne prostore. Gotovo se da veliko privarčevati tudi pri kilometrinah, honorarjih, dnevnica, pri rednih stroških, reprezentanci, reklam, sejnih in tisoč drugih stvarih. Nikakor pa ne varčujmo tako, da bi zmanjšali produktivnost ali kvaliteto dela ali na račun zaščite pri delu in osnovnega standarda delavcev. Varčevanje mora med drugim prispevati k boljšemu zadovoljevanju skupnih potreb delavcev. O prizadevanjih za varčevanje pa mora biti delavec čimbolj informiran. Tudi javnost izdatkov v delovni organizaciji bo prispevala k racionalnejšemu gospodarjenju.

VLADO TKALEC

UREDNIKOVE BESEDE

Kontinuiteta

Pretekli so več kakor štirje meseci od pisma predsednika Tita in izvršnega biroja. V tem času je bilo veliko narejenega. Če primerjamo, potem lahko rečemo, da več kakor prej leta, seveda neposredno poprej. Aktivnost ne nehuje, četudi se tu in tam umirja. Pojavljajo se tudi znamenja »utrujenosti«, a ponekod celo tudi zadovoljstva. Oba pojava sta — stoparici aktivnosti.

To navajamo zato, ker ustavljanja, samozadovoljstva in »utrujenosti« v naši občini ne sme biti. Ta zahteva ni proizvod nekakšne pragmatistične prakse, ampak odsev dosedanje dejavnosti. A da je tako, naj postrežemo z nekaterimi dejstvi. Malo je občin pri nas, ki so po pismu razvile relativno večjo aktivnost kakor je naša. In to ne dnevno, ampak dolgoročno. Pri nas so se po pismu porajale velike ideje, iz njih pa so nastajale tudi velike akcije. Spomnimo se samo tistih dolgih sklepov seje komiteja neposredno po pismu, posebej še četrtega poglavja, v katerem so bila stališča (in sklepi) komiteja o delavski kontroli. Vendar ti sklepi ne dovoljujejo, da bi mirovali, da bi spali. Nasprotno,

vsak mesec enotno obnavljajo aktivnost. Nikoli ne končajo svojega poslanstva. Res, tu in tam se sliši, da je izpolnjevanje teh zahtev dolgotrajno in drago. To so izgovori, ker da je mnogo bolje živeti v nekakšnem socialnem miru, kakor pa revolucionirati iz dneva v dan, iz meseca v mesec, sebe in svoje kolektive. Zato velja tu biti dosleden. Potrebna je kontinuiteta, odstopanja ni.

Tu so še drugi sklepi naše občinske organizacije zveze komunistov, ki ne dovoljujejo mirovanja. Naj spomnimo samo na tiste, ki so se nanašali na prijavljanje premoženja vodilnih ljudi, posebno komunistov. Nadalje številnih sklepov drugih družbenopolitičnih organizacij in teles. Veliko jih je. Zato ni razloga, da aktivnost preneha, da se zabarikadiramo na izhopenih tirnicah, z ogulje, nima kolesi ali da se zadovoljujemo s polovičarstvom. Življenje zahteva več. Problemi v nas še več. Zato, če smo kje obstali, krenimo naprej, zavedajoč se, da v zvezi s pismom ni oddiha, ni taktiziranja.

Sindikati

Že dalj časa čutimo v naši občini, da delavski razred, ki ni majhen, ni ustrezno organiziran. Res, obstajajo oblike organiziranja v bazi in na mestni ravni, ne pa tudi v občini. Ta pomanjkljivost se je še posebej pokazala po pismu, ki so popolnoma jasno obračala na delavski razred.

Zato so ZK in druge družbenopolitične organizacije tudi dale pobude za

ustanovitev občinskih sindikalnih zvez. Četudi so te pobude naletete ponekod najprej na določen in razumljiv odpor, je danes vendarle že malo tistih, ki se z njimi ne bi strinjali. Tako smo pred ustanovitvijo občinskih sindikalnih svetov v vseh ljubljanskih. Glede tega je bilo že veliko narejenega. Po zadnjih podatkih je nad 90 odstotkov sindikalnih podružnic (v naši občini jih je okoli 400) je pritrdilno odgovorilo na vprašalnik mestnega sindikalnega sveta. Verjetno bi bil ta odstotek še večji, če bi bili tovarišem jasnejši smotri novih sindikalnih organizacij. Mnogim pa so bile predstavljene tako, kakor da se zdaj v Ljubljani razmnožuje (sindikalna) birokracija, ki stane, ki se bo, kakor trdijo nekateri, čez leto ali dve spet integrirala. To so navadna ugibanja, brez sleherne osnove in politične modrosti.

Vendar to že ni več važno, četudi je značilno. Visok odstotek odgovorov »zakaže, kako malo je tistih, ki niso za to.

Prav tako velja ob tej priložnosti poudariti, da je ta pobuda naletela na podporo tudi na skupni seji sekretariata CK ZKS in predsedstva Zveze sindikatov Slovenije, ko so v sklepih navedli, da se bodo sindikati organizirali v glavnem po strokah, ti strokovni sindikati pa v zvezi sindikatov od občine do federacije. Vse je torej jasno.

Naloge

Poleg teh nalog, ki nas čakajo prav zdaj, se velja dotakniti še nekaterih.

Najprej obveznost, da se vodilni ljudje odzovejo pozivu in prijavijo svoje

premoženje. To je moralnopolitična obveznost, ki temelji na formalnih zahtevah in je nedvomno zamišljena predvsem kot odsev dobre volje in visoke zavesti vsakega prizadetega. Zato menimo, da v naši občini ne bo ta obveznost nikomur delala težav, najmanj pa tistim, na katere se nanaša. Prav tako menimo, da iz te akcije ne gre delati nobenih nepotrebnih problemov, posebno, kar zadeva senzacionalizem itd. Zato se velja pripraviti in na vseh mestih javno povedati, da nikakor ne bomo dovolili, da bi kdorkoli delal iz ljudi, za katere vemo, da so prišli do premoženja z delom in varčevanjem — klovnje. In narobe, z vsemi silami si bomo prizadevali, da bomo tiste, ki niso po tej poti prišli do premoženja in ga nočejo prijaviti, razkrinkali. Pa še nekaj: potruditi se moramo, da bo ta obveznost čim prej zajela vse občane. Kolikor prej bomo prišli do čistih računov, toliko bolj čisti bomo lahko pogledali drugim v oči.

Nadalje nas čaka obveznost, da se lotimo načrtne zidave stanovanj za delavce. Kaže, da jemljejo ponekod to kot nekakšno obveznost. A v glavnem gre za akcijo, ki ne pomeni samo graditve delavskih stanovanj, ampak akcijo, da se sredstva in notranji dogovori prilagodijo tako, da dobi delavec več sredstev, to pa pomeni tudi stanovanj. Reči moramo, da te naloge, začuda, ne izpolnjujemo tako kakor recimo druge. Zato predlog: upamo, da se bo vendarle našel kdo in nekaj povedal (napisal) za naslednjo številko.

Potem pa je tu še ena naloga. Varčevanje. Tudi tu nam še niso znane naše akcije.

V. K.